

סדר נזיקין | מסכת בבא בתרא קמ"ה קנ"א | שבת פרשת חיי שרה | י"ז כ"ג חשוון תשפ"ה (17-23 נובמבר 2024)
Seder Nezikin | Masechet Bava Batra 145-151 | Shabbat Parashat Chayei Sarah | 16-22 Cheshvan (November 17-23)

הלימוד להצלחת חיילי צה"ל, רפואת הפצועים והשבת כל אחינו לכיתם בכיטחון

This learning is dedicated to the success of IDF soldiers, the healing of the injured, and the safe return of all our brothers and sisters to their homes.

אחינו כל בית ישראל
הנתונים בצרה ובשביה
העומדים בין בים ובין ביבשה
המקום ירחם עליהם
יוציאם מצרה לרוחה
ומאפלה לאורה
וחשעבוד לגאולה
השתא בעגלא ובזמן קריב
ונאמר אמן

*Our brethren, from among the entire Jewish People
who are in distress and captivity,
whether they be on the sea or dry land,
May God have mercy on them,
and bring them from distress to comfort,
and from darkness to light,
and from slavery to redemption,
now, swiftly, and soon.
And let us say: Amen.*

Daf 145: BARAITA — “EXTRA-MISHNAIC” TEXTS

דף קמ"ה: בריתא - "משנה חיצונית"

The word “*baraita*” is Aramaic; it means “external.” A *baraita* is any teaching of *Tannaim* not included in the *Shisha Sidrei* (six orders of) *Mishnah*, but written down as part of other compositions, or transmitted orally and incorporated into the *Gemara*. That is why they are referred to as “*baraitot*,” since they are outside the *Mishnah* proper.

Most of the *baraitot* in our hands today deal with matters of *halakhah* or explanations of different lessons on verses in the *Torah*. However, there are also *baraitot* that deal with *halakhot* of *mussar* (ethics) and *derech erez* (codes of appropriate behavior).

בריתא היא מילה בארמית ותרגומה: “חיצונית”. בריתא היא דברי תנאים שלא נכללו בששת סדרי המשנה אלא נכתבו במסגרת חיבורים אחרים, או נמסרו בעל פה והובאו רק בגמרא. לכן הם מכונים “בריתות”, חיצוניות - מחוץ למשנה.

רוב הבריתות שבידינו עוסקות בענייני הלכה או בביאור דרשות שונות מפסוקי התורה, אך יש גם בריתות העוסקות בהלכות מוסר ודרך ארץ.

Daf 146: TYPES OF WEALTH

דף קמ"ו: סוגי עושר

There are wealthy people who own a lot of merchandise in warehouses. For much of the year their merchandise is stored away and the extent of their wealth is not evident. However, when market day comes, they open the warehouses and the vastness of their holdings is revealed. Similarly, there are *talmidei chachamim* whose greatness is expressed through their profound expertise and remarkable memory for *divrei halakhah* (legal teachings) they have heard. At any given time, the breadth of their wisdom is not apparent. However, when one desires to clarify a specific *Torah* teaching said in the name of a particular sage, one can turn to this type of *talmid chacham* and he will immediately give the correct answer.

There are people who store merchandise without which one cannot live (for example, wheat from which bread is made). Similarly, there are *talmidei chachamim* who are proficient in *Talmud— Mishnah* and *Gemara* — and who deal with matters required for determining *halakhah*. Their knowledge is consistently sought out, as people need to know how to conduct themselves.

יש עשירים שיש להם סחורה רבה במחסנים. בכל השנה הסחורה מאוחסנת ועשירותם אינה ניכרת, אבל כשמגיע יום השוק, פותחים את המחסנים ומוציאים סחורות על גבי סחורות. כך גם יש תלמידי חכמים שגודלתם מתבטאת בבקיאות עצומה וזיכרון משובח בדברי הלכה ששמעו. בכל עת אין ניכרת חוכמתם כל כך, אבל כשרוצים לברר דבר תורה מסוים שנאמר בידי חכם פלוני, פונים אליהם והם מיד אומרים אותו.

יש אנשים שמחזיקים סחורה שאי אפשר לחיות בלעדיה, הפונה כמובן לחיטה ממנה מכינים לחם. כך גם תלמידי חכמים הבקיאים בתלמוד - במשנה ובגמרא, העוסקים בנושאים הדרושים לפסיקת ההלכה, וכל הזמן נדרשים לידיעותיהם כדי לדעת כיצד יש להתנהג

Daf 147: MIRACLES IN THE BEIT HAMIKDASH

Chazal say there were a number of miracles that took place in the **Beit HaMikdash**. One was that the wind never dispersed the smoke that rose from the *mizbe'ach* (altar). The *Talmud* explains in *Masechet Yoma* that this does not mean that the wind did not affect the smoke at all, but that the wind moved, yet did not disperse, the pillar of smoke.

The *Talmud* adds that when the *Beit HaMikdash* stood, **everyone would look toward the *amud ashan* (pillar of smoke) on *motzei Shemini Atzeret*, since it was regarded as an omen concerning the amount of rainfall in the coming year.** If a southern wind blew and the smoke pillar leaned to the north, they knew that there would be plenty of rain that year. If a northern wind blew and the smoke leaned to the south, they knew that little rain would fall. If a westerly wind blew and the pillar of smoke leaned to the east, it was known that a moderate amount of rain would fall. If the smoke pillar leaned to the west, they knew it would be a year of drought.

דף קמ"ז: ניסים בבית המקדש

חז"ל אומרים שהיו כמה ניסים גלויים בבית המקדש אחד מהם הוא שהרוח מעולם לא פיזרה את העשן שהיה עולה מן המזבח. התלמוד במסכת יומא מסביר שאין הפונה שהרוח לא הזיזה את עמוד העשן, אלא שהיא הזיזה אותו אך בשלמות ולא פיזרה אותו.

עוד מוסיף התלמוד ומספר שבזמן שבית המקדש היה קיים הכל היו מביטים בעמוד העשן במוצאי שמיני עצרת, מפני שהיה בכך סימן על כמות הגשמים שתירד אותה שנה - אם הייתה רוח דרומית מנשבת והעמוד נוטה לצד צפון, היו יודעים שאותה שנה ירדו גשמים מרובים; אם נשבה רוח צפונית והעשן היה נוטה כלפי צד דרום, ידעו שיירדו גשמים מועטים. אם נשבה רוח מערבית ועמוד העשן נוטה כלפי מזרח ידעו שיירדו גשמים במידה בינונית. אם העמוד נוטה כלפי מערב, ידעו שתהיה שנת בצורת.

Daf 148: RECOVERY FROM NEAR FATAL ILLNESS

Chazal instituted that a person who is ill and dying is permitted to give away all his assets as a gift, even without a *ma'aseh kinyan* (a formal act of acquisition). Such a person is known as a "*Shechiv Me'Ra*" in Aramaic. The law states: "The words of a *Shechiv Me'Ra* are considered as if they had been written down and as if they had been delivered (to the heirs)." That is, if a person who is close to death orders that his assets be given as a gift, is considered as if that person performed a formal *kinyan* (acquisition) and wrote a *shtar* (document).

What is the ruling if, after the *Shechiv Me'Ra* gave the gift of all his assets, he recovered from his illness? Is it possible for the *Shechiv Me'Ra* to claim: "I gave everything as a gift because I thought I was about to die. Now that it's clear that I remain alive, that gift is cancelled"? The *Talmud* instructs us that **the *Shechiv Me'Ra's* claim is to be accepted.**

דף קמ"ח: שכיב מרע שהבריא

חז"ל תיקנו שאדם חולה הנוטה למות יכול לתת את נכסיו במתנה גם ללא מעשה קנין. חולה כזה מכונה בארמית "שכיב מרע", כלומר: שוכב על ערש דיו. תקנה זו מכונה "דברי שכיב מרע ככתובים וכמסורים דמי" - דהיינו דברי חולה הנוטה למות המצוה לתת נכסיו במתנה, נחשבים כאילו הוא עשה קנין וכתב שטר.

ומה הדין אם לאחר שהשכיב מרע נתן את מתנתו לאדם פלוני הוטב מצבו והוא הבריא? האם הוא יכול עתה לטעון: "כל מה שנתתי את המתנה מפני שחשבתי שאני עומד למות, עכשיו, שהתברר שאני חי, המתנה בטלה?" בתלמוד לומדים שאכן טענה זו מתקבלת.

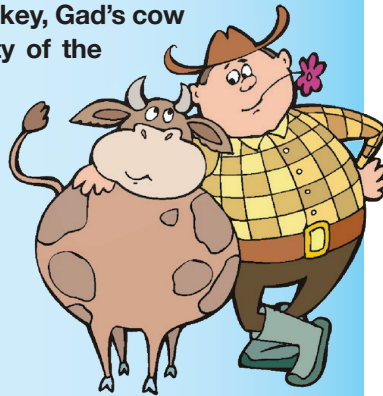

Daf 149: ACQUISITION BY EXCHANGE

On this *daf* one of the various types of *kinyan* is mentioned: **“Kinyan Chalifin”** (acquisition by exchange). There are times when two people want to buy and sell an item from each other. For example, Gad has a cow and he walked to the *shuk* (market) to find a buyer. In the *shuk*, he met a cattle salesperson who said to him: **“Sell your cow to me and I’ll sell my donkey to you. We will exchange them.”**

In such a case, the cattle salesperson does not need to make any formal *kinyan* of the cow. Gad acquires the donkey, **and because they exchange the cow and donkey between them, the moment that Gad acquires the donkey, Gad’s cow immediately becomes the property of the cattle salesperson.**

דף קמ"ט: "קנין חליפין"

בדף זה מוזכר אחד מסוגי הקנינים: **“קנין חליפין”**. לפעמים שני אנשים רוצים לקנות חפץ זה מזה. למשל, לגד יש פרה והוא הלה אל השוק כדי למצוא קונה. בשוק הוא פגש סוחר בהמות שאמר לו: **“מכור לי את פרתך ואני אמכור לך את החמור שלי נחליף ביניהם”**.

במקרה כזה סוחר הבהמות אינו צריך לעשות שום קנין בפרה. גד קונה את החמור, **ומפני שהם מחליפים ביניהם את הפרה בחמור, ברגע שגד קונה את החמור מיד נהיית הפרה שיכת לסוחר הבהמות.**

Daf 150: THE MITZVAH OF THE FIRST SHEARING

Reisheet HaGez (first shearing) is one of 24 gifts given to the *kohanim*. The mitzvah of *Reisheet HaGez* mandates that a Jew who shears his sheep is required to give a portion of the wool to the *kohen*.

Is an individual who shears only one sheep obligated to give *Reisheet HaGez*? We learn in the *Talmud* that **only a person who shears five or more sheep is obligated in the mitzvah of Reisheet HaGez**. However, there are certain situations in which—someone who shears five sheep nonetheless can be exempt from *Reisheet HaGez* if the amount of wool sheared successfully is minimal. Only if someone is able to shear at least the weight of wool cited in the *Talmud* is he obligated to give.

“*Sefer HaChinuch*” (mitzvah 508) writes that **the Torah granted terumot u’ma’asrot (tithes), and additional gifts to the kohanim** so that food and maintenance were provided to them. The mitzvah of *Reisheet HaGez* sees to it that the *kohanim* are provided with the materials needed to make clothing.

דף ק"נ: מצות ראשית הגז

ראשית הגז היא אחת מעשרים וארבע מתנות כהונה. מצות ראשית הגז קובעת, כי יהודי הגוזז את צמר כבשיו, צריך לתת לכוהן חלק מן הצמר.

האם גם הגוזז כבשה יחידה מתחייב בראשית הגז? בתלמוד לומדים שרק מי שגוזז חמישה כבשים לפחות מתחייב בראשית הגז. במקרה מסוים - גם מי שגוזז חמישה כבשים לפעמים פטור מראשית הגז, למשל אם שיעור הצמר שהצליח לגזוז הוא מועט. רק אם הצליח לגזוז צמר במשקל מסוים המפורט בתלמוד הוא מתחייב בנתינה.

“ספר החינוך” (מצוה תק"ח) כותב על מצוה זו שהתורה זיכתה לכהנים תרומות ומעשרות ומתנות נוספות כדי שימצא להם מזון, ובמצות ראשית הגז היא דואגת שיהיה לכהנים מה ללבוש.

Daf 151: THE MOTHER'S LAST WILL & TESTAMENT

דף קנ"א: צוואת האם ושני הבנים

The *Talmud* teaches about two *Amoraim* who were brothers, Rabbi Rami Bar Chama and Rav Ukva Bar Chama. The mother of these two *Amoraim* was about to die and she gave all her assets, in a deathbed declaration, to just one of her sons. **In the evening, she gifted all her assets to Rami Bar Chama; but the following day, she declared all her assets should go to his brother, Rav Ukva Bar Chama.**

בתלמוד מסופר מעשה על שני אמוראים אחים, רמי בר חמא ורב עוקבא בר חמא. אמם של האמוראים הללו נטתה למות והיא החליטה לתת את כל נכסיה במתנת שכיב מרע לאחד מבניה. בערב היא נתנה במתנת שכיב מרע את כל הנכסים לרמי בר חמא, אבל למחרת בבוקר היא נתנה את נכסיה לאחיו רב עוקבא בר חמא.

After their mother passed away, Rami Bar Chama went to Rav Sheshet to determine who was entitled to the assets. Rav Sheshet replied: "They belong to you, Rami." But Rav Ukva Bar Chama went to Rav Nachman who ruled that the assets belonged to Ukva!

אחרי פטירתה הלך רמי בר חמא לרב ששת שיפסוק למי מגיעים הנכסים ורב ששת השיב לו: לה, ואילו רב עוקבא בר חמא הלך לרב נחמן והוא פסק לו: הנכסים שלך.

Rav Sheshet went to Rav Nachman and asked for clarification of his *p'sak halakhah* (halakhic ruling). **Rav Sheshet asserted that the assets must belong to Rami Bar Chama, since Rami's mother first instructed that he receive them and her subsequent retraction in favor of his brother was of no consequence. Rav Nachman overruled Rav Sheshet, noting that a deathly ill person can retract his or her statement and confer the assets upon someone else.**

הלך רב ששת אל רב נחמן וביקש לברר איתו את פסק ההלכה, רב ששת טען שהנכסים צריכים להיות של רמי בר חמא מפני שהיא ציותה תחילה לתת לו אותם ומה שהיא ציותה אותם אחר כך לאחיו כבר לא מועיל, אבל רב נחמן השיב לו שהוא למד מדברי שמואל שהאם יכולה להתחרט ולתת את הנכסים לאדם אחר - ולכן הנכסים שייכים לרב עוקבא.

D'VAR TORAH: PARASHAT CHAYEI SARAH

דבר תורה: פרשת חיי שרה

Avraham sent his servant Eliezer to Haran to find a bride for his son Yitzchak, and instructed him to vow that he would not choose a wife for Yitzchak from the daughters of Canaan, citing their poor character traits. This directive seems puzzling, given that Haran was known for its idol worship and even Rivkah—Yitzchak's eventual bride—was raised in a household full of idols. **Why then did Avraham prefer his daughter-in-law to come from Haran rather than from the Canaanites?** In his commentaries, the "Ran" (Rabbi Nissim ben Reuven of Gerona) explains that repenting from sins against God is easier than amending inherent moral flaws. Avraham was aware of the idolatry in Haran, yet he believed it possible to find a woman there who embodied kindness and integrity, qualities he deemed most crucial. Consequently, Avraham cautioned Eliezer against choosing a wife from the Canaanites, known for their undesirable traits.

אברהם שולח את עבדו אליעזר לחרן בכדי למצא פלה ליצחק, ומשביע אותו שלא יקח לבנו אשה מבנות כנען משום שהן בעלות מדות רעות. אולם, דבר זה לא ברור שכן בחרן היו עובדי עבודה זרה, ואפלו הבית בו גדלה רבקה - כלתו של יצחק - היה מלא בתרפים ופסלים. **מדוע אם כן העדיף אברהם שכלתו תגיע מחרן ולא מבני כנען?** הר"ן בדרשותיו מסביר כי תשובה מעברות וחסאים שבין אדם למקום קלה יותר מאשר לתקן מדות רעות ומקלקלות. אברהם ידע כי אמנם בחרן עובדים עבודה זרה, אך נתן יהיה למצא שם אשת חסד בעל מדות ישרות, וזה היה מבחינתו הדבר החשוב ביותר, ולכן הזכיר את עבדו שלא יקח אשה מבני כנען אשר היו בעלי מדות רעות.